

Uputa o mjerama zaštite zdravlja učenika i zaposlenika za osnovne i srednje škole

(Preporuke za siguran povratak u škole tijekom trajanja pandemije COVID-19)

1) Edukacija o načinima i značaju prevencije COVID-19 u školskoj sredini

- Prije početka školske godine bit će organizirana Webinar edukacija školskog osoblja o načinima i značaju prevencije COVID-19 u školskoj sredini.
- Prvi dan školske godine bit će posvećen predavanjima i diskusijama o načinima i značaju prevencije COVID-19 u školskoj sredini.
- Edukativni materijali i video filmovi o načinima i značaju prevencije COVID-19 bit će postavljeni na internetsku stranicu škole i na vidljivim mjestima u prostorijama škole.

2) Mjere smanjenja rizika unosa korona virusa u školsku sredinu

- Učenici, nastavno i nenastavno školsko osoblje ne trebaju dolaziti u školu ukoliko imaju povišenu tjelesnu temperaturu i/ili simptome respiratorne infekcije.
- Roditelji trebaju svako jutro provjeriti tjelesnu temperaturu svojoj djeci pred polazak u školu.
- Nastavno i nenastavno školsko osoblje da provjere tjelesnu temperaturu pred polazak u školu.

3) Održavanje fizičke distance

- Održavati fizičku distancu s drugim osobama u školi od najmanje 1,5 metra.
- Boravak u učionicama treba biti S najviše 15 učenika/ca i osiguranim 4m² po djetetu i po jedno dijete u svakoj klupi.
- Educirati učenike, nastavnike, školsko osoblje o značaju održavanja fizičke distance za sprečavanje širenja infekcije (pred početak/na početku školske godine, nastavni sat razrednika iskoristiti za edukaciju učenika, kao i određene nastavne sate tjelesnog i zdravstvenog odgoja. Postaviti vidna obavještenja/postere o održavanju fizičke distance.
- Preporučuje se da učenici ne mijenjaju učionice odnosno da se nastava za jedan razred odvija u istoj učionici.
- Potpuno obustaviti sve aktivnosti kod kojih je moguće pojačano stvaranje aerosola (pjevanje, vikanje, sport, navijanje), što bi značilo da se na satima glazbenog ne pjeva, nema proba školskog zbora, na tjelesnom nema kolektivnog sporta, a za individualne sportove (gimnastika i sl.) treba proveriti uvjete (veličina dvorane, mogućnost prirodne ventilacije i sl.

- Nastavu tjelesnog odgoja organizirati na otvorenom kada god je to moguće i realizaciju nastavnog programa tako da se izbjegne bliski kontakt odnosno održi fizička distanca od najmanje dva metra u svim smjerovima. Ukoliko se nastava organizira u dvorani za tjelesni odgoj osigurati nastavni program koji će omogućiti održavanje fizičke distance. Ukoliko dvorana ima dva ulaza iskoristiti ih za podjelu učenika u grupe u cilju smanjenja gužve. Prije i poslije svakog nastavnog sata neophodno je dezinficirati zajedničke predmete (sprave, lopte i sl.), očistiti/oprati dvoranu i provjetriti je.
- Savjetovati učenike da ne stvaraju gužvu u svlačionicama već da budu strpljivi i sačekaju svoj red prema instrukciji nastavnika tako da se osigura 4 m² po učeniku. Ukoliko je moguće, organizirati nastavu s manjim brojem učenika.
- U periodu neposredno prije i poslije nastave i između školskih sati (mali i veliki odmor) u školi i dvorištu škole ne stvarati gužve.
- Osobe koje dovode djecu u školu ne ulaze u školu već djecu prate do ulaza u školsku zgradu ili do kapije školskog dvorišta gdje djecu mlađeg uzrasta preuzima dežurni učitelj/nastavnik i obvezno nose zaštitnu masku tako da pokriva nos, usta i bradu.
- Održavanje fizičke distance među učenicima neophodno je i tijekom malih i velikog odmora. Preporučuje se da učenici provode veliki odmor na otvorenom (u školskom dvorištu) kad god to vremenske prilike dozvoljavaju.
- Organizirati korištenje toaleta tako da u toalet ulazi onoliko djece koliko kabina ima, a da se ispred toaleta čeka u redu s poštovanjem fizičke distance od najmanje jednog metra.
- Ne provoditi proslave u objektu (priredbe), kao ni organizirane grupne posjete mjestima gdje se očekuje okupljanje većeg broja osoba, izlete i dr.

4) Nošenje maski

- a. Školsko nastavno i nenastavno osoblje sve vrijeme boravka u školi trebaju nositi maske.
- b. Učenici:
 - Masku učenik treba nositi pri ulasku u školu pa sve do dolaska do svoje klupe.
 - Maska se obvezno koristi i prilikom odgovaranja i svakog razgovora.
 - Maska se obvezno koristi i prilikom bilo kojeg kretanja izvan klupe, prilikom odlaska na odmor ili toalet.
 - Preporučuje se da učenici sve vrijeme boravka u školi nose masku, ali ona se može odložiti u periodu kada učenik sjedi u svojoj klupi i sluša nastavu.

Tijekom boravka u školi moguće je koristiti bilo koju masku (kirurška, epidemiološka ili platnena), ali ona treba da se koristi na ispravan način tako da pokriva nos i usta.

5) Redovito pranje ruku

- **Kako?** Higijenski ispravnom vodom za piće i sapunom u trajanju od najmanje 20 sekundi ili uporabom dezinfekcijskog sredstva na bazi 70% alkohola. Dezinfekcija ruku sredstvima na bazi 70% alkohola ne može zamijeniti pranje ruku vodom i sapunom ukoliko su ruke vidno zaprljane. Poslije 3 do 4 izvršenih dezinfekcija ruku obvezno oprati ruke vodom i sapunom. Demonstracijom i postavljanjem postera, kao podsjetnika o pravilnom pranju ruku, na svim mjestima gdje se ruke peru.
- **Kada?** Obvezno pri ulaska u školu, prije jela, poslije odlaska u toalet, prije spremanja hrane, nakon obavljanja respiratorne higijene (istresanje nosa, kašljanja u maramicu itd.), poslije igre (npr. poslije velikog odmora, poslije sata tjelesnog odgoja) i maženja životinja, kada su vidno zaprljane, nakon izlaska iz škole i uvijek kada postoji potreba.
- **Gdje?** Na svim ulazima u školu i na izlazu iz dvorane za tjelesno postaviti dezinfekcijska sredstva na bazi 70% alkohola (koristiti uz obavezni nadzor nastavnika/dežurnog nastavnika). Na svim uređajima za pranje ruku postaviti tečni sapun (npr. toaleti, učionice).

Educirati učenike, nastavnike, školsko osoblje o značaju redovitog pranja ruku i o tome kako se pravilno održava higijena ruku u cilju sprečavanja širenja infekcije kao i da ne dodiruju oči, nos i usta neopranim rukama (pred početak/na početku školske godine, sat razredne nastave iskoristiti za educiranje učenika).

6) Redovito čišćenje školske sredine

- **Kako?** Mehaničko čišćenje vodom i sapunom ili deterdžentom, trljanjem i struganjem, počev od čistijih ka prljavijim površinama, krećući od onih postavljenih više ka nižim, završno sa podom i korištenjem čistih krpa (različite za različite površine i prostorije, npr. posebna za WC školjku, umivaonik, podove, klupe...) i svježih rastvora sredstava kojima se čisti.

Postupak dezinfekcije određenog prostora ili ustanove (u ovom slučaju škole) podrazumijeva niz procedura u kojima se rabe različite metode i dezinfekcijska sredstva, a koje obavljaju ovlaštene ustanove i stručne i obučene osobe onda kada za to postoji opravdana potreba, te se za te potrebe preporučuje angažiranje ovlaštenih ustanova. ***Rutinska dezinfekcija prostorija škole se ne preporučuje.***

Dezinfekcija koju može obaviti školsko osoblje se odnosi samo na dezinfekciju zajedničkih predmeta koji se često dodiruju (školske klupe, stolovi u trpezariji,

sportska oprema, kvake, ručke na prozorima, školski pribor – šestar, ravnalo i to isključivo sredstvima na bazi 70% alkohola i nakon mehaničkog čišćenja vidljivo zaprljanih površina.

Nekontrolirana i nekritička uporaba dezinficijensa može dovesti do niza negativnih efekata po zdravlje djece, nastavnog i školskog osoblja kao što su: iritacija kože i pojava alergija, ekcema i drugih promjena na koži, iritacija sluzokože dišnih putova (nosa, ždrijela, pluća) i pogoršanje ili pojava astme, opstruktivne bolesti pluća i dr.

Rasprskavanje dezinficijensa se ne preporučuje, već umakanje i natapanje tkanine. Pri korištenju dezinfekcijskih sredstava voditi računa o pravilnoj primjeni prema uputama proizvođača po pitanju namjene, koncentracije, načina uporabe i neophodnog kontaktnog vremena. Preporučuje se pravljenje higijenskog plana čišćenja (ko čisti, kada, na kom katu, itd).

- **Kada?** Obaviti čišćenje prije početka rada škole i svakodnevno, minimum dva puta dnevno (nakon završetka prijepodnevnog i poslijepodnevnog smjene).
- **Šta?** Prostor, pribor i oprema u toaletima, učionicama, zbornicama, dvorani za tjelesni odgoj i školskim kuhinjama i blagovaonica (podovi, zidovi, vrata, i druge površine koje koristi veći broj osoba: školske klupe i stolovi, stolice, školski pribor – šestar, ravnalo, kvake, prekidače za svjetlo, ručke ormarića, slavine, WC školjke, vodokotlići, umivaonici, sportska oprema i sav ostali pribor).

Educirati predstavnike lokalnih samouprava, ravnatelje škola, nastavnike, školsko osoblje i učenike o značaju redovitog čišćenja i dezinfekcije za sprječavanje širenja infekcije (prije početka školske godine radi osiguravanja dovoljnih količina sredstava za čišćenje i dezinfekciju i kako bi se uspostavile procedure za redovito čišćenje i dezinfekciju; učenike educirati na početku školske godine npr. na satu razredne nastave).

7) Redovita nabava osnovnog potrošnog materijala

- **Kako?** Zajedničkim radom škole i zajednice (nadležne lokalne samouprave i roditelja) za dobivanje podrške za osiguravanje osnovnog potrošnog materijala (kroz na primjer osnivanje roditeljskog odbora za sanitarno- higijenske uvjete). Transparentnom i iskrenom komunikacijom s učenicima i roditeljima. Za dugoročno osiguravanje sredstava za adekvatno održavanje sanitarno-higijenskih uvjeta, razmotriti navođenje troškova pod posebnom proračunskom linijom u proračunu škole.
- **Kada?** Osigurati dnevnu opskrbu osnovnim potrošnim materijalom prema opsegu potrošnje.

- **Šta?** Osnovno: sapun, toalet papir, ubrusi za jednokratno korištenje, vrećice za kante za smeće, sredstva za čišćenje, dezinficijensi i proizvodi za čišćenje (krpe, džogeri).
- Educirati predstavnike lokalnih samouprava, ravnatelje škola, nastavnike, školsko osoblje i učenike o značaju redovitog čišćenja i dezinfekcije za sprječavanje širenja infekcije (prije početka školske godine radi osiguravanja dovoljnih količina sredstava za čišćenje i dezinfekciju i kako bi se uspostavile procedure za redovito čišćenje i dezinfekciju; učenike educirati na početku školske godine npr. na satu razredne nastave).

8) Redovita provjera funkcionalnosti uređaja za opskrbu pijaćom vodom, sanitacijom i higijenom.

- **Kako?** Preporučuje se sastavljanje higijenskog plana sa jasno određenim aktivnostima, specifičnim ulogama, zadacima, rasporedom i proračunom za dnevno održavanje, čišćenje i popravke, kao i praćenje njegove provedbe.
- **Kada?** Najmanje jednom dnevno izvršiti provjeru uređaja za vodoopskrbu, sanitaciju i higijenu. Više puta tijekom dana u ovisnosti od broja osoba nazočnih u školi provjeriti opskrbu potrošnim materijalom i dopuniti po potrebi.
- **Šta?** Uređaji i instalacije za vodoopskrbu, sanitaciju i higijenu (slavine, umivaonici, WC školjke, vodokotlići). Provjeriti njihovu ispravnost i funkcionalnost (npr. prisustvo vode i sapuna i/ili dezinficijensa na bazi alkohola na svakom mjestu za pranje ili dezinfekciju ruku, prohodne WC školjke, ispravni vodokotlići).

1. Redovito provjetravanje svih prostorija

- **Kako?** Isključivo prirodnim putem (otvaranjem prozora), bez uporabe vještačke ventilacije i klimatizacije centraliziranog zatvorenog tipa.
- **Kada i koliko?** Obvezno za vrijeme svakog školskog odmora i između smjena. Ukoliko vremenski uvjeti dozvoljavaju preporučuje držanje otvorenih prozora i tijekom trajanja nastave.

Educirati učenike, nastavnike, školsko osoblje o značaju redovitog provjetravanja prostorija u cilju sprječavanje širenja infekcije (pred početak/na početku školske godine, sat razredne nastave iskoristiti za edukaciju učenika).

2. Redovito uklanjanje otpada

- **Kako?** Otpad odlagati u vrećice u kante za smeće, po mogućstvu s poklopcem i s pedalom za nožno otvaranje kako bi se izbjeglo dodirivanje površine kante. Vrećice s otpadom zavezati prije bacanja u kontejner i dalje tretirati sukladno proceduri za upravljanje, uz propisane mjere zaštite. Obilježiti mjesta za higijensko odlaganje upotrebljenih maski i rukavica, nakon čega se ona vezuje i odlaže zajedno s komunalnim otpadom.
- **Kada?** Na dnevnoj razini i po potrebi više puta dnevno provjeravati da li su kante pune i sigurno prazniti i odlagati sukladno proceduri za upravljanje, uz propisane mjere zaštite.
- **Šta?** Sav komunalni otpad koji nastaje tijekom dana tijekom školskih aktivnosti i boravka u školi.

9. Ishrana učenika u školi

Ukoliko škola organizira ishranu učenika, potrebno je:

- da se obroci služe u blagovaonici ili učionicama (samo ukoliko škola nema blagovaonicu)
- da djeca za stolovima sjede na udaljenosti od najmanje jednog, a poželjno dva metra, u svakom smjeru.
- prije jela obrisati alkoholom površine na kojima će se služiti hrana.
- da djeca operu ruke prije jela.
- djeci naglasiti da međusobno ne dijele hranu i pribor za ishranu.

Postupak s učenicima, nastavnim i nenastavnim osobljem škole koje imaju simptome respiratorne infekcije sa sumnjom na infekciju COVID 19

1. Ukoliko se simptomi pojave izvan škole

Javiti se u COVID – 19 ambulantu nadležnog doma zdravlja. Ne odlaziti u školu i istodobno obavijestiti nadležnu osobu u školi. Dalje pratiti preporuke liječnika.

2. Ukoliko se simptomi pojave u školi

- ⦿ Osoblje škole: potrebno je da se osoba sa simptomima bolesti odmah javi u COVID-19 ambulantu nadležnog doma zdravlja. Istodobno nadležna osoba u školi koju određuje ravnatelj škole obavještava nadležni institut/zavod za javno zdravlje.
- ⦿ Učenici: Pri svakoj sumnji na postojanje respiratorne infekcije učeniku odmah staviti masku i smjestiti ga u praznu učionicu/prostoriju određenu za izolaciju i obavijestiti roditelje i nadležni institut/zavod za javno zdravlje. O učeniku, u sobi za izolaciju do dolaska roditelja, potrebno je da brine jedna osoba koristeći masku i rukavice, a prostoriju nakon odlaska djeteta očistiti i dezinficirati.